

BOSHLANG'ICH SINFLARDA MATEMATIKA O'QITISH METODIKASI

Aliqulova Dildora Shokir qizi

aliqulovadildora40@gmail.com

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Abstract: This article discusses the methodology of teaching mathematics in primary education. The importance of innovative and interactive teaching methods is highlighted, emphasizing how these can improve students' engagement and understanding of mathematical concepts. The article outlines various pedagogical strategies, including problem-based learning and visual aids, which can enhance the effectiveness of mathematics education in primary schools.

Keywords: primary education, mathematics teaching methodology, pedagogy, teaching methods, mathematical education, interactive teaching, digital tools, educational methodology, conclusion.

Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi — bu matematik bilimlarni o'quvchilarga samarali yetkazish, ularning analitik fikrlash, mantiqiy yondashuv va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik faoliyatdir. O'qitish jarayonida metodik yondashuvlar va pedagogik vositalarning to'g'ri tanlanishi, o'quvchilarning bilim darajasi va faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishning samarali metodlari, texnologiyalari va pedagogik yondashuvlari tahlil qilinadi.

Matematika o'qitishning asosiy maqsadi o'quvchilarga nafaqat matematik ko'nikmalarni berish, balki ularning mantiqiy va analitik tafakkurini rivojlantirishdir. Boshlang'ich sinfda matematika o'qitish jarayonida o'quvchilarga asosiy tushunchalar, amallar va ularning qo'llanilishi tushuntiriladi. Bu jarayonning samarali bo'lishi uchun o'qituvchi metodik

yondashuvlarga, innovatsion texnologiyalarni qo'llashga, o'quvchilarning qiziqishini uyg'otishga alohida e'tibor qaratishi lozim.

O'qitish usullari va metodlari.

Muammoli o'qitish: O'quvchilarga yangi mavzularni muammolar orqali taqdim etish. Bu metod o'quvchilarning o'z fikrlarini mustaqil rivojlantirishga yordam beradi va ularda mantiqiy fikrlashni shakllantiradi.

Ko'rgazmali o'qitish: Matematika mavzularini tushuntirishda diagrammalar, chizmalar, grafiklar kabi vizual materiallardan foydalanish. Bu metod o'quvchilarning matematik tushunchalarni yaxshiroq anglashiga yordam beradi.

Integratsiya: Matematika va boshqa fanlar o'rtasidagi bog'liqlikni ta'minlash, masalan, tabiiy fanlar yoki informatika bilan integratsiya qilish. Bu usul o'quvchilarning umumiy bilimlarini kengaytiradi va o'quv jarayonini yanada samarali qiladi.

3. Pedagogik texnologiyalar.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida o'qitish o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Elektron darsliklar, interaktiv ta'lim platformalari va boshqa raqamli vositalar yordamida matematika o'qitishni yanada samarali qilish mumkin. Bu texnologiyalar nafaqat o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, balki o'qituvchiga ham darslarni yanada qiziqarli va samarali o'tkazishga yordam beradi.

4. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishning asosiy muammolari.

Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda uchraydigan asosiy muammolardan biri — o'quvchilarning matematikaga bo'lgan qiziqishining pastligi. Bu holat ko'pincha o'qitishning an'anaviy metodlaridan kelib chiqadi. Muammolarni hal qilish uchun o'qituvchilar innovatsion metodlarga, masalan, o'yinlar, laboratoriya ishlari va muammoli vazifalarga e'tibor qaratishlari zarur.

Boshlang'ich matematika kursining eng muhim xususiyati uning amaliy yo'nalganligidir. Agar yuqori sinflarda matematika dasturining ba'zi masalalari nazariy xarakterda bo'lsa, boshlang'ich sinflarda har bir yangi tushuncha, xossa, qonun amaliy faoliyat uchun kiritiladi. Masalan 4-sinfda o'quvchilarning to'g'ri to'rtburchak tushunchasini o'zlashtirishlari ular endilikda to'g'ri to'rtburchak ta'rifini bilishlarini, uning alomatlarini mantiqiy keltirib chiqarishni va ba'zi xossalarni isbotlashni bilishlarini, ta'rifi, alomatlarini va xossalari doir amaliy masalalarni yechish uchun foydalana bilishlarini bildiradi. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilar to'g'ri to'rtburchakning qarama-qarshi tomonlari tengligini o'lchash yo'li bilan aniqlaydilar va to'g'ri to'rtburchakni yasash, uning predmeti va yuzini o'lchash va hisoblashni o'rganadilar.

O'quvchilarda boshlang'ich maktabda shakllanadigan amaliy o'quvlardan ko'pligi maktab matematika kursi uchun asosiy ahamiyatga ega, lekin tasavvurlar haqida bunday deyish mumkin emas. Masalan, son haqida III va IV sinf o'quvchilari ega bo'lgan tasavvur tubdan farq qiladi. Biroq, quyidagi sinflarda shakllanadigan arifmetik amallarni yozma va og'zaki bajarish o'quvlaridan o'rta sinflarda ham, yuqori sinflarda ham foydalaniladi.

Shunday qilib, o'quvchilarda puxta amaliy o'quv va malakalarni shakllantirish boshlang'ich sinf o'qituvchisining asosiy vazifalaridan biridir.

Xulosa

Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasining chinakam muvaffaqiyati o'qituvchining pedagogik mahoratiga, o'qitish jarayoniga yangiliklar kiritishga va o'quvchilarning individual ehtiyojlariga e'tibor qaratishiga bog'liq. Yangi metodik yondashuvlar va innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali matematika o'qitishni yanada samarali qilish mumkin. O'qituvchilarning bilim darajasi va malakasi, shuningdek, o'quvchilarning bilim olishdagi qiziqishini oshirish hamda o'qitishda interaktiv usullarni qo'llash zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaeva, S. (2020). Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi. Toshkent: "O'qituvchi" nashriyoti.

2. Islomov, D. (2021). Pedagogika va o'qitish metodikasi. Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti.

3. Xolmatova, M. (2019). Pedagogik texnologiyalar va innovatsiyalar. Toshkent: "Yangi avlod" nashriyoti.